

Drejø - Øen i verdens centrum - På tur i ø-havet med journalist Johnni Balslev

Tekst og foto: Johnni Balslev

Det tager 75 minutter at sejle til Drejø med færgen Højestene fra Svendborg, kun afbrudt af et kort stop på Skarø.

Vi har besluttet at cykle hele vejen gennem øen til klinten mod vest. Og så tage turen langsomt tilbage igen. Vi har 4 timer på denne tur til at se den lidt over 4 kvkm store ø med sine 65 fastboende indbyggere.

Allerførst tager vi dog et kig ind i det røde hus på havnen. Huset rummer en fin udstilling, der giver et indblik i Drejøs natur- og kulturhistorie.

Det er en skøn tur ud til Klinten gennem byen ud over marker, et sving ud over strandene med store fugleflokke for så at stige op på Skoven, der i sin tid var en selvstændig ø. Selv om den kuperede del af Drejø kaldes Skoven, er der mere marker end skov. Vejen slutter i en sti. Heldigvis er der en jernbom for enden af stien, så man undgår at falde 10 meter ned på stranden.

Fra Klinten er der en imponerende udsigt over Øhavet. Mod vest Ærø og mod nord skimtes Avernakø.

Herude på Klinten lå Drejø Teglværk med egen udskibningsbro. Ejeren af Klintegården købte i 1899 et brugt teglværk af godset Tiselholt nær Lundeborg på Sydfyn. Han skilte det ad og genopførte det her på Klinten. På grund af den besværlige transport blev teglværket aldrig rigtig rentabelt, og i 1917 blev det solgt billigt til Stenstrup Teglværk, der straks rev konkurrenten ned. Med lidt held kan man spotte en mursten eller to i strandkanten.

Høgen

Vi kører tilbage ad Drejø Skovvej i frihjul gennem den hyggelige bebyggelse ned mod strandene. Vi svinger mod nord gennem et stort sivområde. Sivene åbner sig mod søer og landtanger, hvor vi ser store flokke af gæs. Op mod 60 forskellige fuglearter siges at yngle i området. Vi kører ind ad en sti for at komme lidt tættere på. Der er ikke adgang ude på engene ind til den 15. juli.

Pludselig letter en stor flok gæs. Forhåbentlig er det ikke os, der har skræmt dem op. Næh, det er det ikke, for en stor rørhøg slår ned på marken midt i blandt dem. Vi mener ikke, den fik fat i noget, men den jages væk af en flok andre fugle, som vi ikke lige kan identificere.

Vi svinger nu mod vest her ude på Drejet. Det er dette drej, der har lagt navn til Drejø. Vejen går lidt opad igen hen over frodige marker.

Ved Lenesgård gør vi holdt, beundrer det fine strikkesøj og køber os et glas hjemmelavet honning til 25 kr. Længere inde redder vi os en stor squash til 5 kr ved endnu en af de mange vejboeder.

Inden længe støder vi på et lavt træskilt i vejkanten. "Drejø Ølejr" står der på det. Ølejren nede bag nogle træer må have ændret sig en del siden starten i 1970'erne, der holder nemlig en stor flok biler foran teltelejren.

På hjørnet af Bækskildevej ligger det forlængst nedlagte andelsmejeri. Det huser en møbelsnedker og udlejningsboliger til turister.

Caribisk strand

For enden af Bækskildevej er der en lille teltplads med 3 shelters. På et kort har vi set, at der er bademuligheder ved stranden. Og det er sandt nok. En helt fantastisk lækker sandstrand ligger for vore fødder, da vi kommer op på den lave klitrække. Wauw. Helt caribisk med den fineste badebro.

Ud for ølejren lidt henne ad stranden kan vi skimte et par blege baller, men ud for os er der nogle få mennesker i almindeligt badetøj. Den strand har de godt nok holdt temlig hemlig, eller også har vi bare haft nogle så elendige somre, at øboerne ikke har fundet det umagen værd at reklamere for den.

Langs med vandkanten går den afmærkede Drejø Kyststi. Vi krydser i stedet fra vest til nordsiden af øen. Hvor Bækskildevej starter ligger Valdemarsgården lige overfor. Her boede Øhavets maler Poul Jespersen med sin hustru Mimi. Sønnen Jonas har nu sit tømrerfirma på gården.

Valdemarsgården var den ene af to gårde, der overlevede en altødelæggende brand i 1942. En brand der blev startet af en uheldig tagtækker på vej til pause fra arbejdet med at lægge nyt stråtag på præstegården. En glød fra hans pibe fik fat i halmen på jorden og bredte sig videre fra præstegården til hele byen. Heldigvis omkom ingen.

Historien får I et godt indblik i på den anden gård, der overlevede branden. Det vender vi tilbage til.

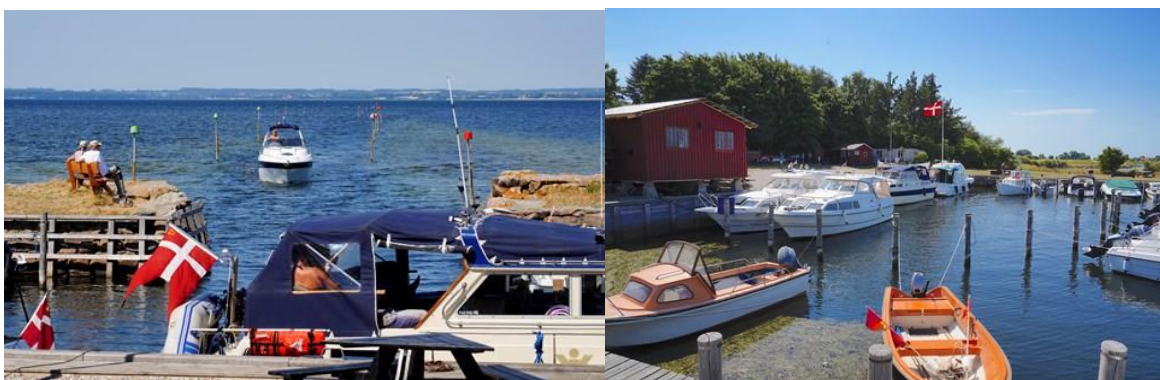
Nu går turen ad Vigsvej forbi det nyrenoverede forsamlingshus, kroen og købmanden. Vi passerer også mindestenen fra 1923 med de gamle gårdes mærker. Vejen slutter i Gammel Havn.

Hygge i Gammel Havn

Gammel Havn var Drejøs første havn. Her hersker en hyggelig stemning med gode faciliteter og toiletter til blandt andre sejlerne i havnen. Eller rettere folk fra motorbådene i havnen. Den snævre indsejlingsrende på 880 meters længde og selve havnebassinnet har en dybde på kun 2 meter. Det udelukker mange sejlbåde. De kan til gengæld lægge til i den nye havn og så tage herover og nyde den intime atmosfære.

Midt på havnen står et stort rødt skur. Indenfor ordnes verdenssituationen langs borde med ternede voksduge og køleskabskolde bajere til 5 kr stykket. Betalingen lægges i en kasse. Havnefogeden Poul Skovgaard kaster en fin skygge og sørger for at alle trives og alt fungerer i havnen.

Efter at have indsnuset atmosfæren i Gammel Havn svinger vi straks til venstre ad Husmandsvej.

Det er en fin lille vej flankeret af grønne træer og nydelige gamle huse. Lige inden vi når gårdbutikken Nørresø ser vi, at mejetærskeren allerede er i fuld gang.

Gårdbutikken styres af Susanne og Robert Jacobsen. De er mest kendt for deres dejlige lammekød og oksekød fra kvægracen Galloway. Nogen kalder det Panda-kvæg på grund af den kraftige sorte-hvide pels. Kvæget trives bedst ved at være ude hele året. Man kan også købe Drejø Dram og kunsthåndværk i gårdbutikken.

Lidt længere henne ad Husmandsvej drejer vi ned til det afmærkede fugletårn ved Nørresø. Herfra kan man se ud over det store fuglereservat omkring søen. En rettelse. Her har man kunnet se ud over søen. Nu er der træer i vejen. Temlig ærgerligt!

Kirkelig tragedie

Tilbage igen ad Horskærvejen tværs over øen til Drejø Brovej. Nu drejer vi ned ad Kirkevejen til Drejø Kirke. Det er selvfølgelig lidt pudsigt, at den ligger i en lavning et pænt stykke vej fra byen. Byggeriet var egentlig sat igang inde i byen, men to gange blev byggematerialerne flyttet til det nuværende sted. En mand fandt et kors på stedet og man mente så, at det var et tegn fra oven på, at kirken skulle ligge på den dårligste jord. Gad vide, hvem der havde interesse i det?

Kirken blev opført på en tragisk baggrund. Før 1535 var menigheden tilknyttet kirken i Ærøskøbing, og man måtte derfor sejle over til gudstjenester på Ærø. To dåbsselskaber kuldsejlede imidlertid under turen i hårdt vejr. Alle ombord druknede. Det fik øens 13 gårdmænd til at ansøge Kong Christian den Tredie om lov til at opføre en kirke på Drejø. De fik tilladelsen.

Siden blev den udvidet og renoveret flere gange. Det nuværende udseende skyldes en gennemgribende renovering i 2010. Uden for kirken ligger blandt andre en nedskudt engelsk pilot fra 2. verdenskrig. På kirkens tårn er en lille sort tap, der viser vandstanden under stormfloden i 1872.

Prædikestolen i renæssancestil er fra 1620. De pudsige timeglas på prædikestolen er der efter forordning fra Kong Christian den Femte. Han mente, at timeglassene skulle begrænse præsternes taler. Men som en præst sagde til sin menighed: - I kan godt tåle en tur til. Han vendte derefter timeglasset endnu en gang.

Byen brænder

Frokosten indtog vi på Drejø Kro. Kroen er bygget sammen med øens glimrende købmandsforretning. På kroen er det ikke muligt at få et stykke smørrebrød, men vi kunne få burger, pommefrites og pølser. Kro-skiltet skulle måske skiftes ud med ordet Grill.

Nu er vi på vej til Gammel Elmegård (gl-elmegaard.dk) i nærheden af kroen. Her vil vi indtage kaffen i søstrene Sanne og Beths dejlige, frodige have. I dag er der ikke musik i haven, men nogle voksne herre ved nabobordet fortæller røverhistorier fra et langt liv på søen i Maersk-rederiets tjeneste. De har lejet den gode, gamle coaster Caroline S af Svendborg til sejlturen.

Gammel Elmegård fra begyndelsen af 1500-tallet var den anden gård, der overlevede branden i 1942. En stor del af gården er et egnsmuseum, der fortæller om livet på Drejø gennem tiderne. Det er spændende at gå med på en rundvisning, hvor man slutter af med at se en kopi af Drejø By før branden. Samtidig får man et indtryk fra ugebladsartikler af den sympati, der strømmede ind fra hele landet.

Tiden er ved at rinde ud, men vi kan anbefale en dejlig kop kaffe med et flot udvalg af kager til. Eller andet guf fra den lille café-butik. Man er velkommen til at spise sin medbragte mad i haven eller den hyggelige opholdsstue i tilfælde af dårligt vejr.

Det tager kun fem minutter ned til færgen på cykel. Vi passerer Gladsaxe Kommunes ferielejr i det tidligere Drejø Badehotel. Badehotellet stod færdigt i 1927. Det bestod af en bygning i to etager. Med hyggestue, spisestue og køkken i stueetagen og fem familieværelser på 1. salen. Efter nedlæggelsen af hotellet i 1952

blev det bygget ud og om til en feriekoloni for Gladsaxes skolebørn. Hele kolonien kan iøvrigt også lejes af folk udefra.

Nede i havnen kan vi se det første af den anden gode strand på Drejø. Den løber ud bag den helt nye motionslegeplads.

Det kan godt være, at Drejø mangler et godt madsted, men naturen, strandene og hyggen er ikke til at tage fejl af.

Se meget mere på Drejø's egen hjemmeside: drejo.dk

4 Øens størrelse i kvkm. 60 Forskellige fuglearter på Drejø. 65 Fastboende indbyggere. 1942 Året for den altødelæggende brand.